

SMEAHEIA SKOLE

Trafikksikkerhetsplan

Lokal plan for trafikkopplæring

1. Innhold

2. Kort beskrivelse av skolen og trafikken i nærområdet	3
3. Målsetting	4
4. Tiltak	5
5. Kompetansemål fra det nye læreplanverket, LK 20 5	
5.1 Kompetansemål etter 4. trinn:	
5.2 Trygg Trafikk anbefaler følgende progresjon i trafikkopplæringen på trinn 1-4:	
5.3 Kompetansemål etter 7. trinn:	
5.4 Trygg Trafikk anbefaler følgende progresjon i trafikkopplæringen på trinn 5-7:	
6 Mål og forslag til aktiviteter for hvert trinn	6
6.1 1. trinn:	
6.2 2. trinn:	
6.3 3. trinn:	
6.4 4. trinn:	
6.5 5. trinn:	
6.6 6. trinn:	
6.7 7. trinn:	8
7 Sjekklistene	8
7.1 Skole	
7.2 FAU	
7.3 Foresatte	

2. Kort beskrivelse av skolen og trafikken i nærområdet

Smeaheia skole er en sentrumsnær 1-7 skole i Sandnes kommune, med rundt 360 elever og 50 ansatte. Vi holder til øverst i Smeaheia boligområde og har stort sett barnevennlige omgivelser. På nordsiden av skolen hvor de fleste av våre elever bor er det blindgate hvor det er lite trafikk og et utbygget nett av gang- og sykkelstier. De fleste av våre elever kan nå skolen uten å komme opp i trafikkfarlige situasjoner. Siden det er blindvei opp til skolen og korte avstander er det sjelden at foresatte slipper av eller henter elever.

Smeaheia skole har fra høsten 2020 i samarbeid med Trygg Trafikk Rogaland og kommunen etablert en **Hjertesone** rundt skolen. Målet er å oppnå bilfrie soner rundt skolene, og stimulere til at flere velger å sykle eller gå til skolen. Skolen har egne droppsoner med skilt som markerer inngangen til «Hjertesone» (se blå kryss).

Smeaheia SU og FAU har jobbet med trafikkfarlig skolevei v. krysset Aksel Eggebøsvei / Solaveien siden 2012. Veien har vært for smal, så to busser ikke har kunnet passere samtidig uten at barn på fortau har vært i fare. Våren 2017 kom det endelige en løsning hvor veien utbedret som en del av Trafikksikkerhetsplanen for Sandnes kommune. Vi har også fått opphøyd gangfelt i det aktuelle krysset.

I forbindelse med bl.a. oppgradering av skolegård, utbygging av nytt stadion i Sandnes har utbygger og skolen vært i dialog for å ivareta sikkerheten for våre elever. Smeaheia er godt fornøyd med prosessen vi har vært i og våre behov har blitt tatt hensyn til. Etter å ha opplevd trafikkaos og uoversiktlige situasjoner når busser har kommet for å hente eller levere elever til/fra utflukter, turer eller leirskole har vi bestemt at elevene møter opp ved Tennisland/Actionball for å bli hentet.

3. Målsetting

Smeaheia skole har en [Tur- og ekskursjonsplan](#) som angir våre rutiner for turer til fots, med bil eller med buss. Alle turer skal risikovurderes i samsvar med føringene i [Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler](#). § 14 "Sikkerhet og helsemessig beredskap" sier følgende:

- Virksomheten skal planlegges og drives slik at skader og ulykker forebygges.
- Virksomheten skal ha rutiner og utstyr for håndtering av ulykker og faresituasjoner.
- Rutinene og sikkerhetsutstyret skal være kjent for alle, herunder barn og elever.

Trafikksikkerhetsplanen gjennomgås ved oppstart av skoleåret i vårt samarbeidsutvalg / skolemiljøutvalg for godkjenning og er tema på våre foreldremøter.

Smeaheia skole har som mål at alle våre elever har så trygg skolevei og skolegård som mulig. Skolens mål er at ingen av våre elever eller voksne som er tilknyttet skolen skal bli skadet eller drept i trafikken. For at vi skal nå disse målene er det viktig at vi:

- Gir elevene mulighet til å utvikle ferdigheter og kompetanse slik at de utvikler positive holdninger til en ansvarlig atferd i trafikken.
- Legger til rette for at foreldrene kan bidra med gode, sunne holdninger og trafikksikker utrustning av elevene, støtte elevenes opplæring, være aktsomme i trafikken og forhindre at trafikkfarlige situasjoner oppstår, særlig i hente- og bringesituasjoner ved skolen.

I våre skoleregler står det bl.a.

- *Alle har rett til å komme seg trygt til og fra skolen.*
- *Vi anbefaler å bruke sykkel fra **5. trinn**. FAU anbefaler alle å bruke hjelm!*
- *Vi kan bruke sparkesykkel til og fra skolen fra **3. trinn**. FAU anbefaler alle å bruke hjelm!*
- *Vi kan bruke rulleskøyter og skateboard til og fra skolen fra **4. trinn**. Vi tar de av før vi går inn.*

Alle trinn skal hvert år:

- gjennomgå våre skoleregler.
- gjennomgå skolens [Tur- og ekskursjonsplan](#).
- i løpet av hver høst gjennomgå skolens rutiner for turer på foreldremøte

De som er turansvarlig(e) må ta en risikovurdering på forhånd hvor følgende vurderes:

- **Hvor man skal på tur**
- **Hvor mange elever og voksne som følger med**
- **Hvilke risikoområder man kan påtreffe (trafikkale forhold, vann, ild, bruk av redskaper, utsatte elever (allergier, sykdommer etc), områdets beskaffenhet etc).**
- **Rutevalg (unngå særlig trafikkerte gater/områder)**
- **Årstid må alltid tas med i betraktning.**

En av de voksne er ansvarlig for turen, i samarbeid med de andre. Det skal alltid være minst to voksne med på tur. Ledelsen skal orienteres om risikovurderingen på forhånd.

4. Tiltak

- På Smeaheia skole legges trafikkopplæringen inn i trinnenes årsplaner.
- FAU og SU arbeider i samarbeid med skolen for en trygg skolevei for våre elever.
- Foreldrene oppfordrer elevene til å gå eller sykle til og fra skolen. Dersom det blir aktuelt viser de aktsomhet i hente- og bringesituasjoner. Foreldrene oppfordres også til å se at egne barn bruker refleks, hjelm og godkjent sykkel. FAU sammen med skolen gjennomfører årlig refleksaksjon for alle våre elever hvor beste klasse premieres.
- Vi stimulerer elever og foreldre til å sykle eller gå til skolen og følger oppfordringen som gjelder i "Hjertesonen" rundt skolen.
- Foreldre blir bedt om å bidra på sykkelgarder, som trafikkvakt og ved eventuelle trafikkaksjoner ved behov.
- Vi følger våre rutiner for turer i skolens [Tur- og ekskursjonsplan](#)

5. Kompetansemål fra det nye læreplanverket, LK 20

Nye læreplaner innføres gradvis fra 1. august 2020, og vi er forberedt på å ta det i bruk. Inntil videre følger vi Trygg Trafikks progresjon som bygger på den gamle læreplanen.

5.1 Kompetansemål etter 4. trinn:

Fra læreplan i kroppsøving: *Elevene skal kunne følge trafikkregler for fotgjengere og syklister.*

Fra læreplan i samfunnsfag: *Elevene skal kunne gjøre samfunnsfaglige undersøkelser som krever telling og regning og presentere disse undersøkelsene*

5.2 Trygg Trafikk anbefaler følgende progresjon i trafikkopplæringen på trinn 1-4:

- 1. trinn: Trafikktraining i skolens nærområde.
- 2. trinn: Enkle trafikkregler på skoleveien.
- 3. trinn: Undersøkelser av egen skolevei, telling og registreringer.
- 4. trinn: Trafikkregler, forberedende sykkelopplæring, enkel teori og trening i trygge omgivelser og trening på sykkel i enkel trafikk sammen med voksne.

5.3 Kompetansemål etter 7. trinn:

Fra læreplan i kroppsøving: *Elevene skal kunne praktisere trygg bruk av sykkel som fremkomstmiddel.*

Fra læreplan i matematikk: *Elevene skal kunne planlegge og samle inn data i samband med observasjoner, spørreundersøkelser og eksperiment og representere data i tabeller og diagram som er fremstilt digitalt og manuelt, lese og tolke og vurdere hvor nyttige de er.*

Fra læreplan i norsk: *Elevene skal kunne presentere fagstoff muntlig med mottakerbevissthet med eller uten hjelpemidler.*

5.4 Trygg Trafikk anbefaler følgende progresjon i trafikkopplæringen på 5.-7. trinn :

- 5. trinn: Trening på sykkel i enkel trafikk sammen med voksne.

- 6. trinn: Teori og trening på sykkel i krevende trafikk.
- 7. trinn: selvstendig sykling i trafikken.

6 Mål og forslag til aktiviteter for hvert trinn

6.1 1. trinn:

Mål:

- Eleven skal utvikle forståelse for viktigheten av å være forsiktig i trafikken.
- Eleven skal utvikle forståelse for at selv om du ser bilen, så ser ikke alltid den som kjører deg!
- Eleven skal vite hvordan de sikkert krysser en vei
- Eleven skal lære å ta hensyn til andre trafikanter ved ferdsel i trafikken
- Eleven skal kunne vise aktsomhet også inne på skolens område/parkeringsplass.

Forslag til aktiviteter:

- Det informeres om farene som oppstår når elever kjøres til skolen ved første foreldremøte for nye 1. trinns elever (før skolestart).
- Lærere informerer om skolens lokale plan for trafikkopplæring på foreldremøtet på høsten.
- 1. trinns elevene får, tidlig på høsten, utdelt hver sin refleksevest i samarbeid med Trygg Trafikk.
- Elevene får gå-trening i skolens nærområder på turdager/utedager. Her er fadderne gode rollemodeller når de er med.
- I den mørke årstida bruker elevene refleksevest på skoleveien og på turer i regi av skolen
- Eventuelt bruke Trafikkboka fra Trygg Trafikk

6.2 2. trinn:

Mål:

- Eleven skal utvikle forståelse av enkle trafikkregler som gjelder fotgjengere.
- Eleven skal kunne gjengi noen grunnleggende skiltregler.
- Eleven skal kjenne til og kunne følge regler for passasjerer i bil og buss
- Eleven skal kunne riktig bruk av refleks.
- Eleven skal lære å ta hensyn til andre trafikanter ved ferdsel i trafikken
- Eleven skal kunne vise aktsomhet også inne på skolens område/parkeringsplass.

Forslag til aktiviteter:

- Lærere informerer om skolens lokale plan for trafikkopplæring på foreldremøtet på høsten.
- Elevene får gå-trening i skolens nærområder på turdager/utedager.
- I den mørke årstida bruker elevene refleksevest på skoleveien og på turer i regi av skolen
- Eventuelt bruke Trafikkboka fra Trygg Trafikk

6.3 3. trinn:

Mål:

- Eleven skal ha kjennskap til de ulike skilttypene; påbudsskilt, forbudsskilt og opplysningsskilt.
- Eleven skal kjenne skolens sykkelregler.
- Eleven skal utvikle forståelse for viktigheten av å følge påbuds- og forbudsskiltene
- Eleven skal lære å ta hensyn til dyr og fotgjengere når de sykler i trafikken.
- Eleven skal kunne vise aktsomhet også inne på skolens område/parkeringsplass.

Forslag til aktiviteter:

- Lærere informerer om skolens lokale plan for trafikkopplæring på foreldremøtet på høsten.
- Elevene får gå-trening i skolens nærområder på turdager/utedager.
- I den mørke årstida bruker elevene refleksvest på skoleveien og på turer i regi av skolen
- Eventuelt bruke Trafikkboka fra Trygg Trafikk

6.4 4. trinn:

Mål:

- Eleven skal kunne og forstå noen påbuds- og forbudsskilt.
- Eleven skal kunne følge regler for bruk av hjelm.
- Eleven skal kunne forholde seg til skolens sykkelregler.
- Eleven skal utvikle forståelse for hvordan han/hun blir oppfattet av motorføreren.
- Eleven skal kunne velge og bruke riktig trafiksikkerhetsutstyr
- Eleven skal kunne vise forståelse for egen rolle i trafikkbildet.
- Eleven skal vise respekt for andre trafikanter.
- Eleven skal kunne vise aktsomhet også inne på skolens område/parkeringsplass.

Forslag til aktiviteter:

- Lærere informerer om skolens lokale plan for trafikkopplæring på foreldremøtet på høsten.
- Elevene får gå-trening i skolens nærområder på turdager/utedager.
- Introduksjon til sykling i trafikken
- Gjennomføre en undersøkelse, knyttet til trafikk og trafiksikkerhet, som krever telling og regning, og presentere denne for klassen.
- Eventuelt bruke Trafikkboka fra Trygg Trafikk + sykkelhefte 1

6.5 5. trinn:

Mål:

- Eleven skal ha kjennskap til hvilke regler som gjelder for bruk av sykkel i trafikken.
- Eleven skal kjenne til hva slags sykkelutstyr/tilbehør/sikkerhetsutstyr man skal bruke når man sykler.
- Eleven skal aktivt kunne bruke regler for sykling når de ferdes i trafikken.
- Eleven skal vise hensyn til andre trafikanter når eleven sykler.
- Eleven skal vise aktsomhet også inne på skolens område/parkeringsplass.

Forslag til aktiviteter:

- Lærere informerer om skolens lokale plan for trafikkopplæring på foreldremøtet på høsten.
- Elevene får gå og sykkel-trening i skolens nærområder på turdager/utedager.
- **Elevene på 5. trinn får eget brukerkurs på Sykkelgården hvert år.**
- Elevene skal kunne praktisere trygg bruk av sykkel som fremkomstmiddel, med hjelm og sykkel i forskriftsmessig stand.
- Følge sine fadderbarn på tur og opptrer som gode rollemodeller for dem i trafikken.
- Eventuelt bruke Trafikkboka fra Trygg Trafikk + sykkelhefte 1 (repetisjon)

6.6 6. trinn:

Mål:

- Eleven skal utvikle forståelse for viktigheten av bruk av sikkerhetsutstyr ved sykling i terreng.
- Eleven skal ha kontroll over sykkelens bruk ved sykling i terreng.
- Ved sykling i terreng skal eleven kunne ta hensyn til dyr og mennesker.
- Eleven skal vise aktsomhet også inne på skolens område/parkeringsplass.

Forslag til aktiviteter:

- Lærere informerer om skolens lokale plan for trafikkopplæring på foreldremøtet på høsten.
- Elevene får gå og sykkel-trening i skolens nærområder på turdager/utedager. **Det er terrengløype i Tennislandskogen som er godt egnet.**
- Bruke Trafikkboka fra Trygg Trafikk

6.7 7. trinn:

Mål:

- Eleven skal forstå hvilke regler som gjelder for syklister og fotgjengere.
- Eleven skal besitte grunnleggende trafikk- og sykkelferdigheter.
- Eleven skal beherske å ferdes på sykkel i områder med lyskryss, rundkjøringer, fortau og fotgjengerfelt.
- Eleven skal bruke riktig trafiksikkerhetsutstyr.
- Eleven skal vise gode holdninger i forhold til trafiksikkerhet.
- Eleven skal vise aktsomhet også inne på skolens område/parkeringsplass.

Forslag til aktiviteter:

- Lærere informerer om skolens lokale plan for trafikkopplæring på foreldremøtet på høsten.
- Elevene får gå og sykkel-trening i skolens nærområder på turdager/utedager, med særlig vekt på sykling i by. **Egen sykkelløype ved Sandvedparken er godt egnet**
- Elevene planlegger og samler inn data i samband med observasjoner, spørreundersøkelser og eksperiment med trafikk og trafiksikkerhet som tema. Den innsamlede dataen presenteres i tabeller og diagram som fremstilles digitalt og/eller manuelt.
- Presentere funnene muntlig for klassen og sammen drøfte og vurdere hvor nyttige de er.
- Bruke Trafikkboka fra Trygg Trafikk + sykkelhefte 2

7 Sjekkliste

7.1 Skole

- Skolen informerer elevene om trygge veivalg i alle klasser eller på fellessamlinger.
- Elevene kjenner droppsonene med skilt som markerer inngangen til «Hjertesone»
- Det informeres om skolens trafiksikkerhetsplan på alle foreldremøter om høsten.
- Trafikkopplæringen er en del av årsplanene på alle trinn.
- Vi har utarbeidet en egen tur- og ekskursjonsplan som angir våre rutiner for turer til fots, med bil eller med buss. Disse er nedfelt i skolens internkontrollforskrift.

7.2 FAU

- Kan samarbeide med skolen om trafikkaksjoner.
- Kan samarbeide med skolens ansatte om holdningsskapende tiltak.

7.3 Foresatte

- Oppfordrer barna sine til å gå eller sykle til og fra skolen.
- Sørger for at barna bruker refleks og hjelm (v/sykling).
- Sørger for at barnas sykler er i forskriftsmessig stand, med nødvendig sikkerhetsutstyr.
- Viser aktsomhet i hente- og bringesituasjoner.
- Bistår lærerne og skolen i forbindelse med eventuelle trafikkaksjoner
- Er trafikkvakter i mørketida.